

ת"פ 31701/11/21 - מדינת ישראל נגד נתנאל יצחק טל

בית משפט השלום באשקלון
ת"פ 31701-11-21 מדינת ישראל נ' טל

לפני כבוד השופטת זהר דולב להמן
מדינת ישראל
המאשימה
ע"י ב"כ עו"ד רעות בונה ג'ורנו

נגד
הנאשם
נתנאל יצחק טל
ע"י ב"כ עו"ד שלמה פצ'בסקי

גזר דין

כתב האישום המתוקן, הסדר הטיעון והכרעת הדין

1. ב-8.2.22 הרשיעה כב' הש' לחיאני שהם את הנאשם, על-פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, ב-**תקיפה הגורמת חבלה של ממש, גניבה ו-איומים**, בהתאם לסעיפים 380, 384 ו-192 ל-**חוק העונשין**, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), בהתאמה.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה והורשע, במועד הרלוונטי לכתב האישום עבר י"ב (להלן: **המתלונן**) כמנהל אתר בניה ברחוב שפירא 5 שבאשדוד (להלן: **המקום**). באותה עת החזיק הנאשם ברכב מסוג ברלינגו, מ"ר 50-448-60 (להלן: **הרכב**).

ב-9.11.21, בשעה 14:00 או בסמוך לשעה זו, נכנס הנאשם למקום, גנב דוד שמש משומש, בכך שמשך אותו והכניסו לרכב. משהבחין המתלונן במעשים וצילם את הנאשם ואת הרכב באמצעות הטלפון הנייד - השליך הנאשם את הקולט, הלם במתלונן באמצעות אגרופים לפניו וצעק לעברו על כך שמצלמו. המתלונן התגונן וצעק לנאשם שיעזוב את המקום, אך הנאשם המשיך בתקיפתו, בכך שחבט בראש המתלונן מספר פעמים, באמצעות קרשים שהרים במקום. במסגרת התרחשות זו, הנאשם שבר קרש על ראש המתלונן, כתוצאה מכך נפל המתלונן ארצה. הנאשם המשיך לתקוף בבעיטות, בעוד המתלונן שוכב שרוע על הארץ. הנאשם הביא מרכבו פטיש אותו החזיק לכיוון המתלונן, בכוונה להמשיך להלום בו - ובכך איים על המתלונן.

המתלונן ברח, נכנס למכולת שכונתית והסתתר שם. שעה שנחסמה דרכו של הנאשם מלהיכנס למכולת על ידי עוברי אורח שהיו במקום - צעק עליהם הנאשם וקרא לעברם שיתנו לו להיכנס שמא "יפרק אותם" ו"יקרע אותם".

כתוצאה ממעשיו, נגרמה למתלונן חבלה של ממש Head injury - חבלת ראש באזור פריאטלי, סחרחורת וחולשה.

3. הנאשם הורשע כאמור במסגרת הסדר טיעון, שלא כלל הסכמה עונשית. לאחר הרשעתו הופנה הנאשם לשירות המבחן לעריכת תסקיר בעניינו והדין נקבע לשמיעת טיעונים לעונש. ב-19.5.22 דחתה כב' הש' בונדה את הטענות לעונש ל-21.9.22. בהמשך נדחו מועדי הטענות לעונש מעת לעת מטעמים שונים, לרבות המלצות שירות המבחן ובקשות ההגנה. בחלוף כמעט שנתיים מהכרעת הדין, הועבר התיק לשמיעה לפניי וביום 27.12.23 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. במסגרת טיעוניה, עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם 12-24 חודשי מאסר והסכימה שיש לחרוג מהמתחם משיקולי שיקום, כך שעונשו של הנאשם יעמוד על 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וכי עונש זה יכלול הפעלת המאסר המותנה, חציו במצבר וחציו בחופף. בטיעונו לעונש ביקש ב"כ הנאשם לאמץ המלצות התסקיר במלואם ומשיקולי שיקום להימנע מהטלת מאסר בפועל, אף לא בעבודות שירות, משום שהפרנסה היא מרכיב משמעותי בשיקומו של הנאשם. מועד מתן גזר הדין נדחה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות.

קביעת מתחם העונש ההולם

4. בקביעת מתחם העונש ההולם, התחשבתי באמות המידה ואבני הבוחן, בהתאם לסעיף 40ג(א) ל-**חוק העונשין** שיפורטו להלן -

א. מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, כי **הערכים החברתיים** שנפגעו מביצוע התקיפה הם שמירה על שלמות הגוף, תחושת הביטחון ושלוות הנפש. לעניין זה יפה קביעת כב' הש' וילנר בסעיף 12 לפסק דינה ב-ע"פ 7220/19 **זגורי נ' מדינת ישראל** (6.2.20) (הגם ששם דובר בעבירות חמורות מאלו שלפניי): **"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הגלומה בעבירות אלימות ועל הצורך בהרתעה מפני ביצוען. זאת, מחמת פגיעת האנושה בזכותו של אדם לשלמות גופו, לביטחון ולכבוד"**.

גם באיומים פגע הנאשם בערכים המוגנים של שמירה על תחושת הבטחון ושלוות הנפש ובנוסף גם בחירות הפעולה של הפרט. עמדה על כך כב' הש' בייניש (כתוארה אז) בסעיף 7 לפסק דינה ב-רע"פ 2038/04 **לם נ' מדינת ישראל** (4.1.06), תוך הפניה בהסכמה לקביעת כב' הש' גולדברג ב-ע"פ 103/88 **ליכטמן נ' מדינת ישראל** (6.9.89).

בביצוע הגניבה נפגעה זכות הקניין ובעקיפין גם בעבירה זו יש משום פגיעה בתחושת הבטחון ושלוות הנפש של הציבור.

ב. **מידת הפגיעה בערכים החברתיים** לא מבוטלת וזו נמצאת ברף הבינוני. הפסיקה עמדה לא אחת על החומרה שבעבירות אלימות, ביתר זאת כאשר זו נעשית במרחב הציבורי וללא התראה מוקדמת. מידת הפגיעה מתעצמת בהינתן תוצאות התקיפה, עליהן אעמוד בהמשך. עמד על כך כב' הש' דנציגר בסעיף 14 לפסק דינו ב-ע"פ 4330/12 **דעאס נ' מדינת ישראל** (5.11.12) **"... דומה כי לא ניתן להתעלם מהתפשטותו של נגע האלימות בארצנו ומההיקף הרב של עבירות מסוג זה המגיעות לפתחם של בתי המשפט..."**. ב-ע"פ ג (מחוזי-ב"ש) 22342-02-23 **וקנין נ' מדינת ישראל** (19.4.23), אליו אתייחס בהמשך במסגרת מדיניות הענישה, נקבעו הדברים הבאים, הרלוונטיים גם לעניינו -

"האלימות היא רעה חולה, הבאה לביטוי במישורי החיים השונים, בתוך המשפחה, בין שכנים, על הכביש, ובאינטראקציות שונות בין זרים. היא פוגעת בקרבנות

הישירים שלה ובחברה בכללה. משפיעה על תחושת הביטחון ויוצרת אווירה ציבורית עכורה. המלחמה בה היא מלחמה על מראית פני החברה ואיכות חייה. ובהתאם לכך ההתייחסות העקרונית אליה היא של רצינות וחומרה, המבטאות שאת נפש והוקעה של החברה כלפי התופעה".

ג. מבחינת **מדיניות הענישה הנהוגה** - במהלך הטיעונים לעונש כל אחד מב"כ הצדדים הפנה לפסיקה התומכת בעמדתו ועליה הוספתי פסיקה. עיון בפסיקה מלמד על קשת רחבה של ענישה. כל מקרה לנסיבותיו וניתן לאבחן המקרים השונים לזה שלפניי. לצד זאת, קיימת פסיקה ממנה ניתן לגזור אמת-מידה עונשית הולמת למקרה שלפני, כמפורט להלן -

(1) רע"פ 4642/22 **אל שייך נ' מדינת ישראל** (10.7.22) - נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק הדין ב-עפ"ג (מחוזי-ב"ש) 36509-01-22 **אל שייך נ' מדינת ישראל** (9.3.22), אליו הפנתה ב"כ המאשימה (להלן: **ענין אל שייך**). נקבע מתחם 8-18 חודשי מאסר בפועל בתקיפה הגורמת חבלה של ממש. בית המשפט המחוזי הפחית עונשו מ-12 ל-10 חודשי מאסר בפועל, משום שבגזר הדין יוחסו נתונים שלא נכללו בכתב האישום בו הודה ובשל נסיבותיו האישיות. בנוסף הושתו מאסר מותנה, התחייבות ו-30,000 ₪ פיצוי.

* **ב-ענין אל-שייך** רב השונה על הדומה. ראשית, נסיבות ביצוע העבירה - **ב-ענין אל שייך** המבקש פגע במתלונן באמצעות רכבו, כתוצאה מכך נגרמו למתלונן שפשופים ברגלו השמאלית ורגלו גובסה. שוני נוסף קיים בנסיבות האישיות, שכן לצד חלוף הזמן (למעלה מ-4 שנים), גילו והיותו אב ל-12 ילדים מהם 3 חולים - מדובר היה במי שהתקשה לשאת באחריות מלאה על מעשיו וביקש לטשטש ולצמצם. בעניינו, מדובר במי שהביע חרטה והבין הפסול שבמעשיו, כפי שיפורט להלן.

(2) רע"פ 9177/20 **אלזאם נ' מדינת ישראל** (26.1.21) (להלן: **ענין אלזאם**) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור על גזר דין במסגרתו נקבע מתחם 6-15 חודשי מאסר בגין תקיפה שגרמה לחבלה חמורה. בית משפט השלום סטה מהמתחם והשית 120 שעות של"צ, מאסר מותנה ו-3,000 ₪ פיצוי למתלונן.

* קיים שוני בין המקרים. ראשית, נסיבות התקיפה ותוצאותיה - **ב-ענין אלזאם** המתלונן פנה אל המבקש והתפתח ביניהם עימות, במהלכו הכה המבקש את המתלונן במכת אגרוף בעינו, המתלונן נפל ארצה ונגרמו לו שבר ברצפת ארובת העין, דימומים והוא נזקק לאשפוז. בנוסף מעבר לכך שב-**ענין אלזאם** המבקש הודה בעובדות כתב האישום בהזדמנות הראשונה, ללא הסדר - המבקש היה נעדר עבר פלילי. לצד זאת, המלצת שירות המבחן לביטול הרשעה, במסגרתה העריך קיומו של סיכון נמוך להישנות התנהגות אלימה, באה לאור תפקודו התקין, תרומתו לחברה במסגרת שירותו הצבאי הקרבי הפעיל ומאפייני אישיותו. בעניינו מדובר אמנם במי שלחובתו עבר פלילי, אך לצד זאת, הנאשם שלפניי עבר הליך טיפול אינטסיבי וארוך, כפי שיפורט להלן.

(3) רע"פ 3681/19 **שבתאי נ' מדינת ישראל** (13.6.19) (להלן: **ענין שבתאי**) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של מי שהורשע, על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בתקיפה הגורמת חבלה ממשית. על רקע יכוח בשל טענות המתלונן על התנהלות המבקש במקום העבודה שוחחו השניים בחדר כושר. בשלב מסוים המתלונן ביקש להמשיך לשוחח במועד מאוחר יותר, אך המבקש לא שעה לבקשתו. המתלונן עבר למתקן אימונים אחר, כשגבו אל הנאשם. הנאשם הכה את המתלונן בחוזקה בעורפו, הפילו מהמתקן עליו ישב והכה אותו באגרופים ובעיטות בפלג גופו העליון בעודו שוכב על הרצפה. למתלונן נגרמו כאבים בראשו ובצווארו, סחרחורות וסימנים אדומים על פניו, והוא פנה לקבלת טיפול

רפואי. נקבע מתחם הנע ממאסר מותנה, של"צ או עבודות שירות עד מספר חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח. חרף המלצת שירות המבחן, נקבע שאין מקום לבטל הרשעתו של מי שהיה נעדר עבר פלילי ונטל אחריות. הושתו חודש מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה ו-3,000 ₪ פיצוי.

* הגם שבעניינינו אין הכרות מוקדמת, מדובר בנסיבות דומות, אם כי נסיבות התקיפה ותוצאותיה בתיק שבכותרת חמורים יותר מאלו שב-**ענין שבתאי**. קיים שוני גם בנסיבות האישיות, שכן בעניינינו מדובר במי שלחובתו עבר הכולל מאסר מותנה בר-הפעלה ואשר עבר הליך טיפול ארוך ומשמעותי.

(4) ע"פ 9147/17 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (28.6.18) (להלן: **ענין אבו עביד**) - בגין חבלה בנסיבות מחמירות קבע בית המשפט המחוזי בבאר שבע מתחם 10-24 חודשי מאסר בפועל והשית שנת מאסר בפועל. בקבלו הערעור, העמיד בית המשפט העליון עונשו על 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, נוכח הירתמות המערער להליך הטיפול, הגם שעשה כן לאחר מתן גזר הדין, ועל אף שנקבע כי בית משפט המחוזי לא שגה בגזר הדין.

* המקרה ב-**ענין אבו עביד** שונה מזה שלפני במספר מישורים. ראשית, שם דובר בתקיפה בצוותא ובהמשך דקירה ארוכה ועמוקה בפני הקורבן, בין אוזן שמאל לפה. תוצאות התקיפה שונות אף הן, כאשר שם הדקירה חתכה עצבים, עורק ווריד והמתלונן נותח בהרדמה מלאה ואושפז בבית החולים. קיים שוני גם בהירתמות לטיפול, כאשר ב-**ענין אבו עביד** נרתם המערער להליך הטיפול רק לאחר מתן גזר הדין - בעוד בעניינינו מדובר במי שעשה כן במשך תקופה ארוכה, כפי שיפורט להלן.

(5) רע"פ 558/17 **בן עמי נ' מדינת ישראל** (18.1.17) (להלן: **ענין בן עמי**) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של מי שהורשע בעבירות איזמים, תקיפה סתם ותקיפה הגורמת חבלה של ממש. המבקש תקף באמצעות חפץ קשיח את המתלונן, על רקע יכוח בינו לבין אחיו הקטין של המבקש, וכן תקף את אביו ושכנו של המתלונן, שנחלצו לעזרתו, באגרוף לפנייהם. נקבע מתחם הנע משל"צ ע 10 חודשי מאסר בפועל והושתו 8 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית, שכללה מאסר מותנה, התחייבות ו-1,000 ₪ פיצוי לכל מתלונן.

* גם את **ענין בן עמי יש** לאבחן מעניינינו, בין היתר משום ששם מדובר היה ב-3 נפגעי עבירה, שניים מהם ביקשו לחלץ את המתלונן מהאלימות ולהפריד בין הניצים. למתלונן נגרמו פציעות בראשו שנסגרו בסיכות וחבלות בידיו. המתחם שנקבע שם יכול להוות אמת-מידה עונשית לעניינינו, חרף השוני בנסיבות, דווקא משום חומרת המעשים ב-**ענין בן עמי**. קיים שוני גם בנסיבות האישיות, ובפרט בכך שהנאשם שבפני נרתם להליך הטיפול ונתרם ממנו, בעוד שהמבקש ב-**ענין בן עמי** לא שיתף פעולה עם ניסיונות שירות המבחן להעניק הטיפול לו המבקש היה זקוק.

(6) רע"פ 8822/16 **בן עזרי נ' מדינת ישראל** (17.11.16) (להלן: **ענין בן עזרי**) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור. בגין תקיפה הגורמת חבלה של ממש נקבע מתחם 7-20 חודשי מאסר בפועל. המבקש הכה את המתלונן בפניו באמצעות אגרופו וגרם לו שבר ונפיחות בלסת, שהצריכו אשפוז בבית החולים. הושתו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

* גם כאן קיים שוני בנסיבות ביצוע העבירה, ובכלל זה בסיבות שהובילו לביצועה. ב-**ענין בן עזרי** התקיפה התרחשה כשהמבקש גילה שנרשם לו דו"ח חניה, לאחר שהמתלונן ביקש ממנו להזיז את רכבו. תוצאות התקיפה חמורות מאלו שלפני, שכן המתלונן אושפז למשך 5 ימים בבית חולים. קיים שוני גם בנסיבות האישיים ובפרט בהעדרו של עבר פלילי למבקש ב-**ענין בן עזרי**, שהיה אותה עת כבן 61. חרף זאת, ניתן להקיש מ-**ענין בן עזרי** לעניינו באשר למדיניות הענישה.

(7) רע"פ 6449/15 **חלואני נ' מדינת ישראל** (12.10.15) (להלן: **ענין חלואני**) - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של מי שהורשע בפציעה בנסיבות מחמירות, בכך שגרם לפציעה בראשו של המתלונן באמצעות פטיש. נדחתה המלצת שירות המבחן להימנע מהרשעה והושתו 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר מותנה.

* הנסיבות ב-**ענין חלואני** שונות אף הן מעניינינו, שכן שם המתלונן הכה את המבקש בפניו וגרם לו חבלה על רקע ויכוח בין השניים. קיים שוני גם בנסיבות האישיים, שכן ב-**ענין חלואני** המבקש הורשע לאחר ניהול הוכחות ובעניינו הוגש תסקיר שהמליץ על ביטול הרשעה, בשל החשש מהשלכות קשות על המשך התפתחותו המקצועית והחשש לאי-חידוש רשיונו כבוחן רישוי מטעם משרד התחבורה. חרף זאת, יש ב-**ענין חלואני** כדי להוות אמת מידה רלוונטית לענייננו.

(8) רע"פ 6908/04 **אבני נ' מדינת ישראל** (27.7.04) (להלן: **ענין אבני**) - נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק הדין, בו התקבל ערעור המבקש וחלף 12 הושתו 5 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, בעבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים.

* גם כאן, קיים דמיון ושוני בנסיבות ביצוע העבירה, שכן ב-**ענין אבני** המבקש הכה את המתלונן באמצעות מקל ארוך, בעוד המתלונן על הארץ, בעט בו ואיים להורגו. הרקע לתקיפה היה שהמתלונן, בלש במקצועו, עקב אחר המתלונן ואישה שבחברתה בילה. למתלונן נגרמו חבלות של ממש בגבו, בצלעותיו, בידיו ובפניו. בשני המקרים שירות המבחן המליץ על ענישה של"צ, לצד זאת, ב-**ענין אבני**, היה מדובר במי שעברו היה נקי ותרם לחברה ובעניינו מדובר במי שנרתם להליך טיפולי ונתרם ממנו. כאן המקום לציין, כי בדחותו הבקשה, קבע כב' הש' חשין, כי "**מעשי אלימות קשים כמעשיו של המבקש מחייבים הטלת עונש מאסר לריצוי בפועל וזאת חרף המלצת שירות המבחן**".

(9) עפ"ג (מחוזי-ב"ש) 31144-01-23 **אשטמקר נ' מדינת ישראל** (10.5.23), אליו הפנה ב"כ הנאשם - בגין הרשעתו באלימות כלפי אשתו ובתו ואיומים נקבע מתחם 6-18 חודשי מאסר בפועל. הושתו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וענישה נלווית. בשל נסיבות אישיות מורכבות, בהתאם להמלצת שירות המבחן ובהסכמת המאשימה - הערעור התקבל והושתו 400 שעות של"צ וצו מבחן ל-18 חודשים.

* לצד השוני הקיים הן במהות העבירות ונסיבות ביצוען והן בנסיבות האישיות - מקובלת עלי טענת ב"כ הנאשם, כי ניתן להקיש מ-**ענין אשטמקר** לענייננו, בהינתן שגם בענייניו קיימות נסיבות אישיות מורכבות והמלצת שירות מבחן, כפי שיפורט בהמשך.

10) עפ"ג (מחוזי-ב"ש) 22342-02-23 **וקנין נ' מדינת ישראל** (19.4.23) (שאזכר לעיל) - בגין הרשעתו על פי הודאתו בתקיפה הגורמת חבלה של ממש והיזק לרכוש במזיד, נקבע מתחם הנע ממאסר קצר שניתן לרצותו בעבודות שירות עד 9 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה. בקבלו הערעור בוטל מאסר בפועל למשך 45 ימים ותחתיו הושתו 80 שעות של"צ, מבלי להתערב במתחם. הענישה הנלווית, שכללה מאסרים מותנים ו-5,000 ₪ פיצוי למתלונן, נותרה על כנה.

* נסיבות ביצוע העבירות שונות מאלו שלפני, שכן ב-**ענין וקנין** המערער תקף את המתלונן, אותו מכיר מילדות, במכות אגרוף והפילו לרצפה, על רקע חשדו לקשר רומנטי עם בת זוגו. כתוצאה מהתקיפה נגרמו למתלונן חבלות שכללו פצעי שפשוף בידיים ובמרפק. כמו כן שבר המערער את הטלפון הסלולארי ואת משקפי השמש של המתלונן. גם הנסיבות האישיות שונות, שכן שם דובר במי שעברו נקי, חלפו 4 שנים, ושירות המבחן המליץ לבטל הרשעה, מחשש שזו תפגע בהמשך העסקתו, אפשרויות קידומו ובתפיסתו ודימויו העצמי.

11) עפ"ג (מחוזי-מרכז) 11102-09-22 **חנגרי נ' מדינת ישאל** (20.2.23) (להלן: **ענין חנגרי**) - הנאשם חזר בו מערעור על גזר דין, במסגרתו בגין חבלה חמורה נקבע מתחם שתחילתו במאסר קצר לריצוי בעבודות שירות עד 8 חודשי מאסר. הושתו 250 שעות של"צ, מע"ת ו-20,000 ₪ פיצוי, תוך סטייה מהמתחם משיקולי שיקום.

* גם **ענין חנגרי** שונה מענייננו במהות המעשה על תוצאותיו - בשל סכסוך שנבע מסרוב המתלונן להיזיז רכבו, אשר חסם רכב המערער בחנייתו, אחז המערער בשתי ידיו בגרונו של המתלונן וזה הדף אותו, תוך שהמערער נשרט. בהמשך זימן המתלונן מכר, התפתח עימות מילולי, המערער הולם במתלונן באגרוף בפניו, האחרון נפל על המדרכה ונחבל באגן, נגרמו לו שפשוף במרפק, המטומה ודימום בעין ושבר בלסת, שהצריך ניתוח בהרדמה כללית. קיים דמיון במיהות העושה והירתמותו להליך הטיפולי - **ענין חנגרי** עסק בנאשם כבן 49, אשר הגם שבתחילת הדרך היה קושי בקשר עם שירות המבחן - נרתם להליך, הסתייע בו גם בתחומים נוספים, לרבות בהליך גירושין שעבר אותה עת. הגושו 5 תסקירים מהם עלה כי שירות המבחן התרשם שלא קיימים דפוסים אלימים וחלה הפחתה בסיכון עד כדי המלצה להקלה מופלגת בעונש. לצד זאת, ב-**ענין חנגרי**, דובר במי שעברו נקי ואשר האירוע היה זר לו, בשונה מענייננו.

12) עפ"ג (מחוזי-ב"ש) 1050-09-20 **מדינת ישראל נ' מלינובסקי** (17.11.20) (להלן: **ענין מלינובסקי**), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - בגין הרשעתו בתקיפה הגורמת חבלה ממש נקבע מתחם 8-24 חודשי מאסר והמשיב נדון ל-16 חודשי מאסר וענישה נלווית. בקבלו ערעור המדינה, קבע בית המשפט המחוזי כי המתחם ההולם הוא 16-32 חודשי מאסר והשית 24 חודשי מאסר בפועל, לצד

* מבלי להקל ראש בחומרת מעשי הנאשם, נסיבות האירוע ב-**ענין מלינובסקי** חמורות מהנסיבות שלפניי. ראשית, מעבר לכך שהתכנון המוקדם ב-**ענין מלינובסקי** כלל הגעה לבית הנפגע, מקום מבצרו, המשך תקיפת קורבנו גם לאחר שנפל, התחנן שיחדל ואף לאחר שהצליח לברוח ממנו, המשיב נכנס לבית הקורבן, הושיבו על כיסא והמשיך להכותו. תוצאות התקיפה ב-**ענין מלינובסקי** אף הן חמורות יותר, שכן המתלונן נדרש לניתוח ותפרים ונכון למועד הדיון בערעור יכל לאכול רק מזון נוזלי. מעדותו בבית המשפט עלה כי הקורבן המשיך בהליכי שיקום ועדין סבל מחרדות, כאבי ראש וסחרחורות. אמנם גם לנאשם שלפניי יש עבר פלילי, אולם עברו של המשיב ב-**ענין מלינובסקי** משמעותי יותר וכלל 13 הרשעות קודמות. בנוסף שם דובר במי שלא לקח אחריות ממשית על מעשיו והתקשה להכיר בנטייתו לאלימות והתמכרות לסמים - וזאת להבדיל מהנאשם שלפניי.

13) עפ"ג (מחוזי-ים) 27637-07-16 **גלזר נ' מדינת ישראל** (11.9.16) - נדחה ערעור על ת"פ (שלום-י-ם) 34333-09-14 **מדינת ישראל נ' גלזר** (4.7.16), אליו הפנתה ב"כ המאשימה (להלן: **ענין גלזר**) - בתקיפה הגורמת חבלה של ממש נקבע מתחם 4-15 חודשי מאסר. הושתו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה ו-7,000 ₪ פיצוי.

* נסיבות ביצוע העבירה על תוצאותיה שונות מאלו שלפניי. מדובר באירוע על רקע סכסוך בכביש. המערער ניגש לרכב המתלונן, שחסם קודם לכן את הכניסה לישוב בו גר המערער, הכה את המתלונן באגרופים לגופו ולפניו, פתח דלת רכבו של המתלונן והמשיך להכותו - עד שהמתלונן התעלף. דם רב ניגר מפניו ונגרמה למתלונן חבלה בשפה העליונה שהצריכה טיפול רפואי, לרבות תפירה וסבל מתגובה פוסט טראומתית. גם מבחינת הנסיבות האישיות קיים שוני, שכן המערער ב-**ענין גלזר** לא נטל אחריות על מעשיו, אף לאחר שהוצג לו סרטון המתעד את אירוע התקיפה, והורשע לאחר ניהול הוכחות. ב-**ענין גלזר** היתה התחשבות בעברו הנקי, מצבו הרפואי וגילו המבוגר.

ד. כעולה מהפסיקה שנסקרה לעיל, העונשים שהושתו על נאשמים תלויים במספר העבירות, סוגן, תדירותן ונסיבות ביצוען, ובכלל זה קיומו או העדרו של תכנון מוקדם, תוצאות התקיפה והסיבות שהובילו את הנאשמים לביצוע העבירות. משכך ובהתאם לסעיף 40ט ל-**חוק העונשין**, נתתי דעתי ל-**נסיבות הקשורות בביצוע העבירות** -

(1) מעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם עולה כי לעבירות קדם תכנון מוקדם - ברי כי לעבירת הגניבה קדם תכנון מוקדם, וגם אם תחילת התקיפה בוצעה באופן ספונטני - המשכה היה מתוכנן, קל וחומר כאשר הנאשם נטל פטיש מרכבו אותו הפנה אל המתלונן במהלך האיום ובעת שרדף אחריו.

(2) הנאשם הוא המבצע היחיד והעיקרי של העבירה.

(3) הנזק שנגרם מביצוע העבירה לא מבוטל - עיון בתיעוד הרפואי של המתלונן (3/טל ו-4/טל) מעלה כי המתלונן כבן 36, נשוי ואב ל-4 ילדים, חש סחרחורת וחולשה, פנה לבית חולים ונמצא כי סובל מחבלת ראש באזור פריאטלי. גם יומיים לאחר מכן המשיך לסבול מסחרחורת וחולשה. בנוסף, נקל לשער את עוצמת הפחד וההשפלה של המתלונן, קל וחומר כאשר התקיפה נעשתה לאור יום, במרחב הציבורי.

(4) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות משמעותי וחמור עשרות מונים מהנזק שנגרם בפועל - לא אחת עדים אנו לתוצאות החמורות של עבירות אלימות, אשר לעיתים שכיחות מסתיימות בפגיעות גוף חמורות ואף קורבנות בנפש.

(5) הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה - כעולה מעובדות כתב האישום, הן בצע כסף שהוביל לגניבת דוד השמש המשמש אותו נטל לרכבו, ובהמשך תפיסתו בכף ותיעודו על ידי המתלונן.

מתחם העונש ההולם

5. הנאשם הורשע בשלוש עבירות המהוות אירוע אחד. בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, מידת אשמו של הנאשם, הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, כמו גם מדיניות הענישה - **מתחם העונש מתחיל ממספר חודשים, לתקופה שניתן לרצותה בעבודות שירות, עד 20 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסרים מותנים ועיצומים כלכליים.**

6. במסגרת העיצומים הכספיים, יש לקבוע פיצוי לטובת המתלונן שלא תלוי במצבו הכלכלי של הנאשם. ב-ע"פ 7186/19 טובי נ' **מדינת ישראל** (8.1.20) קבע בית המשפט העליון כי בפיצוי בהתאם לסעיף 77(א) ל-**חוק העונשין** "... אין למצות במסגרתו את הנזק הכולל שנגרם לנפגע העבירה, ויש לתחמו. פיצוי זה הריהו 'עזרה ראשונה' הניתנת לנפגע העבירה בתום ההתדיינות בפלילים. בצד אותה 'עזרה ראשונה' עומדת האפשרות להגיש בנפרד תביעה אזרחית נגד העבריין, בגין מלוא נזקי קרבן העבירה".

שאלת הפעלת מאסר מותנה, הארכתו או חידושו ושיקולי שיקום

7. בהפעלת מאסרים מותנים יש משמעות בבחינת הצורך בהרתעה אישית ובהרתעת הרבים, בהתאם לסעיפים 140 ו-140א ל-**חוק העונשין**, ובהתאם לכלל לפיו מאסר מותנה יופעל שעה שהנאשם עובר בתקופת התנאי את העבירה שנקבע בגזר הדין בו הושת התנאי ומורשע בה [ראו ע"פ 49/80 **מסילתי נ' מדינת ישראל**, פ"ד לד(3) 808 (1980); ע"פ 4517/04 **מסראווה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(6) 119 (2005)]. לצד זאת, סעיף 56(ב) ל-**חוק העונשין** מאפשר הארכת מאסר מותנה "**אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי**" ו-"**מטעמים שיירשמו**" (ההדגשות לא במקור - זד"ל).

8. סעיף 40ד ל-**חוק העונשין**, קובע כי אם בית המשפט "**מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם**". ב-ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18) (להלן: **עניין קרנדל**), אליו הפנה ב"כ הנאשם קבעה כב' הש' ברק ארז כללים לגבי אופן יישום סעיף 40ד(א) ל-**חוק העונשין**, אותו "**יש ליישם בזירות**", אולם "**עם זאת, יש לתת לו משמעות מעשית**". זאת ועוד, נקבע כי שיקולי ההלימה "**לא מתפוגגים מאליהם... גם כאשר חלים שיקולי השיקום...**", אך לצד זאת "**יש להקפיד על כך שהבחירה בעונש לא תפגע באופן ממשי בסיכוי השיקום...**" (סעיף 22 ל-**ענין**

קרנדל). עוד נקבע כי על מנת לעמוד בתנאי סעיף 40ד(א) ל-**חוק העונשין**, על הנאשם להביא "**עובדות וראיות לסיכויי השיקום, להבדיל מטענות בעלמא...**". אלו ניתן להוכיח באמצעים שונים "**...ובראשם התסקיר של שירות המבחן**" (סעיף 23 ל-**ענין קרנדל**). אמנם בפסיקה לא ניתנה תשובה כוללת לשאלה באילו נסיבות יכיר בית המשפט בקיום "**סיכוי של ממש שישתקם**" - אך קיימים שיקולים שבכוחם ללמד על קיומו של סיכוי זה. הודגש כי לא מדובר ברשימה ממצה של השיקולים וכי לא די בקיום שיקול זה או אחר כדי להצדיק חריגה מהמתחם, שכן לרוב שיקולים אלו מובאים במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם (סעיפים 24 ו-25 ל-**ענין קרנדל**). השיקולים שנמנו -

(א) **אין הגבלה לעבירות קלות בלבד;**

(ב) **המוטיבציה להשתקם;**

(ג) **הליך גמילה מהתמכרות;**

(ד) **השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים;**

(ה) **אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה;**

(ו) **הבעת חרטה כנה על המעשים;**

(ז) **הפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה.**

9. בטרם אפנה לבחינת קיום השיקולים בענייננו, אציין כי **ענין קרנדל** שונה מענייננו הן מבחינת העבירות בהן הורשעה ונסיבות ביצוען והן מבחינת נסיבותיה האישיות. ב-**ענין קרנדל** מדובר היה במי שהורשעה בקשירת קשר לפשע, סיוע לחטיפה, סיוע לתקיפה הגורמת חבלה של ממש ושיבוש מהלכי משפט. נקבע מתחם 12-36 חודשי מאסר בפועל. מדובר היה במי שפיתתה את הקורבן להיפגש עמה, לאחר שידול של אחר, שציין בפניה כי בכוונתו לתקוף אותו על רקע סכסוך ביניהם. במפגש, האחר דקר את הקורבן בחזהו - דקירה שהובילה בסופו של דבר למותו. נקבע כי מתסקירי שירות המבחן עלה שהמערערת עברה תהליך שיקום עקבי ומשמעותי ושירות המבחן התייחס למאמצים הכבירים להתפתחות אישית, לגביהם נקבע כי הם מהווים "**נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן**". בקבלה הערעור, קבעה כב' הש' ברק ארז כי "**קיימת סכנה של ממש שריצוי של עונש מאסר בפועל ייחבל בהמשך התהליך החיובי שעוברת המערערת**" ולכן בהינתן קיום שיקולי שיקום מובהקים - "**יש להקל בעונשה של המערערת מטעמי שיקום**" (סעיפים 28-29 לפסק דינה של כב' הש' ברק-ארז ופסק דינו של כב' מ"מ הנשיא הש' פוגלמן ב-**ענין קרנדל**). לפיכך, הושתו 6 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות, מבלי לנכות כ-4 חודשי מעצר וצו מבחן לשנה וחצי - זאת חלף 15 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. כב' מ"מ הנשיא הש' פוגלמן הצטרף לפסק דינה של כב' הש' ברק-ארז ואילו כב' הש' אלרון חלק על המסקנה שהמערערת עונה על דרישות סעיף 40א ל-**חוק העונשין**.

10. עולה מהמקובץ, כי הבחינה אם הנאשם עומד בתנאי סעיף 56(ב) ל-**חוק העונשין**, המאפשר הארכת מאסר מותנה והבחינה אם יש מקום לחרוג מהמתחם בהתאם לסעיף 40ד ל-**חוק העונשין**, כרוכות במידה רבה זו בזו ובנסיבותיו האישיות של הנאשם, שאינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40יא ל-**חוק העונשין**. אשר על כן, אדון באלו במאוחד להלן, תוך התייחסות לטיעוני ב"כ הצדדים, לדברי הנאשם ולהמלצות שירות המבחן

ב-5 התסקירים שהוגשו - הראשון מיום 15.5.22 (להלן: **התסקיר הראשון**), השני מיום 11.9.22 (להלן: **התסקיר השני**), השלישי מיום 29.12.22 (להלן: **התסקיר השלישי**), הרביעי מיום 7.6.23 (להלן: **התסקיר הרביעי**) והאחרון מיום 27.11.23 (להלן: **התסקיר האחרון**).

חריגה ממתחם העונש ההולם לקולא וחיידוש המאסר המותנה

11. בסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע העבירות, נפרסו בתסקירי שירות המבחן ובטיעוני הצדדים לעונש, לרבות דברי הנאשם -

(א) **רקע משפחתי:** הנאשם כבן 23, מתגורר באשדוד, בן לזוג הורים גרושים שהתגרשו בהיותו כבן 8, על רקע בעיות התמכרות של אביו ומעורבותו בפלילים, לרבות עבירות אלימות כלפי האם. אם הנאשם בשנות הארבעים לחייה ועובדת במסעדת מזון מהיר. משפחת הנאשם מונה 3 אחים, לנאשם יש אח תאום ואח קטן יותר. הקשר עם האב תואר על ידי הנאשם כמרוחק ולא רציף. הקשר עם האם תואר כקרוב, מאופיין בתמיכה ובדאגה הדדית, תוך שחש הערכה רבה כלפיה. הנאשם אף תיאר קשר קרוב עם אחיו הצעיר, עבורו מהווה הנאשם דמות בוגרת ומגנה, וקרבה מיוחדת לאחיו התאום, גם בשל המחויבות ההדדית שלהם לסייע לאמם ואימוץ התפקיד ההורי בבית.

(ב) **רקע לימודי:** הנאשם סיים 10 שנות לימוד ותיאר קשיים בהשתלבותו במסגרת חינוכית לאורך השנים. עבר מספר פעמים בין מסגרות חינוכיות, בחטיבה עלו בעיות התנהגות וקשיים לימודיים, הנאשם אובחן כסובל מקשיי קשב וריכוז וקיבל הקלות ותגבורים. בתיכון למד בבית ספר מקצועי תקופה קצרה. לאחר שהיה מעורב במספר אירועי אלימות הוחלט על הפסקת לימודיו. בכיתה י"א עבר ללמוד במסגרת מפת"ן, בה למד מספר חודשים לסירוגין, גילה יכולות גבוהות של עבודות כפיים, אך התקשה להסתגל לתנאי המסגרת. גם שם הופסקו לימודיו בשל בעיות התנהגות. על רקע המצב הכלכלי בביתו, החל הנאשם לעבוד בכיתה י' בתחום המזגנים, השיפוצים וההובלות.

(ג) **שירות צבאי:** לאחר מאמצים רבים, עלה בידי הנאשם להתגייס לשירות צבאי בגיל 19, חרף קיומו של עבר פלילי, במסגרת פרויקט אוכלוסיות מיוחדות והנאשם שובץ לטירונות בבסיס חוות השומר. בסיום הטירונות שובץ לחיל השריון, שם קיבל תעודת הצטיינות, ולאחר מכן הועבר לחיל הים באשדוד וביקש להשתבץ כמדריך כושר גופני, אך שובץ בתפקיד משרדי. בתקופת הצבא אמו התמודדה עם קשיים כלכליים, שהובילו לכך שבעל הדירה, אותה שכרה המשפחה, איים בהוצאתם מהדירה, בשל אי-יכולת לעמוד בתשלומי שכר הדירה. משכך הגיש הנאשם בקשה לצאת לעבוד. בשל הדחיפות החליט להפסיק להתייצב לשירות הצבאי כדי לעבוד לפני שקיבל מענה. לבסוף שוחרר משירותו הצבאי בשל עריקות ובשל ביצוע העבירות בתיק שלפניו.

(ד) **רקע תעסוקתי:** עובר למעצרו עבד באופן מזדמן במקומות שונים. בטיעוניו לעונש טען ב"כ הנאשם כי כיום הנאשם עובד בעבודה מסודרת. הדבר אף נתמך בתסקירי שירות המבחן, מהם עולה, כי כחלק מההליך הטיפולי, עלה בידי הנאשם להשתלב במסגרת תעסוקתית יציבה וכי הנאשם מביע שאיפות נורמטיביות להמשך חייו.

(ה) **שימוש בסמים:** כפי שפורט בתסקיר הראשון, הנאשם שלל צריכת סמים מכל סוג - אך בשתי בדיקות שמסר סמוך למעברו למעצר בית, נמצאה תוצאה חיובית לקאנבינואידים. הנאשם שיתף כי בתקופת מעצר הבית היה שרוי במצב נפשי מורכב - היעדר היכולת לעבוד הובילה לדאגה כלכלית כלפי אמו ואחיו הצעיר, שלאורך השנים הסתמכו עליו כלכלית, ובשל קושי רגשי ואי-שקט נפשי - התנסה בעישון קנבוס. לדבריו, מדובר היה בשימוש חד-פעמי, שכן מבין את חומרת המעשה וההשלכות האפשריות, זאת ביתר שאת כמי שמכיר תוצאותיה הקשות של התמכרותו אביו. כבר במסגרת התסקיר הראשון הודגש כי בדיקות שמסר בהמשך הצביעו על נקיון משימוש בסמים. גם בתסקירים הנוספים אומתו דברי הנאשם, כי לא חזר לעשות שימוש בסמים, שכן ההגיע פעם בשבוע לבדיקות איתור שרידי סם ואלו הצביעו על המנעות משימוש בסמים.

12. הפגיעה של העונש במשפחת הנאשם ובנאשם, לרבות נוכח גילו ומצבו הכללי - כאמור לעיל, הנאשם צעיר כבן 23. העבירות בוצעו כשהיה כבן 20 ו-8 חודשים. הנאשם מפרנס עיקרי בבית אמו ומהווה עוגן כלכלי משמעותי עבורה ועבור אחיו הצעיר, כעולה לאורך כל התסקירים. בטיעוני ההגנה לעונש טען ב"כ הנאשם כי הנאשם החל לעבוד באופן מסודר, התארס והוא עתיד לבוא בברית הנישואין עם זוגתו בקרוב. לטענת ההגנה השתתף מאסר, ולו בעבודות שירות, תהווה פגיעה כלכלית משמעותית בו ובמשפחתו ואף תפגע בתכליות הענישה, שכן פרנסתו קשורה בקשר הדוק לטיפול האינטנסיבי והמשמעותי אותו עבר במשך כשנתיים ולהליך שיקומו. טענות אלו נתמכות בהתרשמות שירות המבחן, לפיה השתתף עונש מאסר, ולו בעבודות שירות - תפגע במאמצי השיקום שלו ובהמשך הליך שיקומו.

13. נטילת האחריות - הנאשם נטל אחריות מלאה, הביע חרטה והודה בעבירות כחודשיים לאחר מועד האירוע. בהודאתו חסך מהמתלונן את הצורך להעיד וחסך זמן שיפוטי יקר. כבר בתסקיר הראשון עלה כי הנאשם נטל אחריות על ביצוע העבירות והביע חרטה ובושה מהרגע הראשון, זאת לצד הרתעה, אכזבה ובהלה מהתנהגותו. הנאשם אף הביע רצון לפגוש במתלונן ולהתנצל בפניו. שירות המבחן העריך בתסקיר הראשון כי בנאשם מושרשים דפוסי אלימות כערוץ תקשורת לפתרון בעיות וקונפליקטים, להם היה חשוף מגיל צעיר - אולם בעקבות מעשיו הבין שמחזיק בעמדות ותפיסות נוקשות וכי הוא נעדר כלים לנהל תקשורת אדפטיבית במצבי קונפליקט. כך מעבר לנטילת האחריות, הכיר הנאשם בגורמים שהביאו אותו לביצוע העבירות ובנזדקקות טיפולית בתחום זה, הכל כפי שיפורט להלן.

14. עדות למאמצי הנאשם לחזור למוטב ניתן למצוא ב-5 תסקירי שירות המבחן, כמפורט להלן -

(א) **תסקיר ראשון:** במסגרת הליך המעצר השתלב הנאשם בטיפול קבוצתי לעצורי בית, הגיע לטיפול באופן קבוע ועקבי, עבר תהליך של התבוננות והגברת מודעות עצמית. שירות המבחן העריך כי ישנה חשיבות גבוהה להשתלבות בטיפול ייעודי בתחום השליטה בכעסים, בשל רמת סיכון גבוהה להתנהגות אלימה. משכך, המליץ שירות המבחן על ניסיון טיפולי למשך 3 חודשים, במהלכו תיבחן התאמת הנאשם להליך גפ"נ - גישור פוגע נפגע.

(ב) **תסקיר שני:** במשך כ-4 חודשים המשיך הנאשם להשתתף בקבוצה טיפולית לעצורי בית בשירות המבחן, במסגרתה התנהג באופן דואלי. מחד, הביע הכרה בחשיבות הקבוצה, השתתף כפי יכולתו וניכר שהתמודד באומץ

עם חלקים בעייתיים של מאפייני התנהגותו ובחירותיו. מאידך, נטה למתוח גבולות מבחינת הגעתו ומחויבותו לקבוצה, על רקע צורך להתבסס בתעסוקה, בהיותו גורם מפרנס במשפחה. נערכו מספר ניסיונות, גם בשיח הקבוצתי וגם בשיחות אישיות, לעודד אותו לקחת אחריות ולהפגין רצינות.

בהתנהלותו בקבוצה ניכרו דפוסי תוקפנות, שהתבטאו באופן מילולי ובשפת גוף, אשר באו לידי ביטוי במצבי לחץ, קושי רגשי וכללי ובמצבי עמימות ועימות. שירות המבחן התרשם כי טרם בשלו התנאים לקיום מפגש צדק מאחה בין הצדדים והמליץ על ניסיון טיפולי נוסף לתקופה של חודשיים.

(ג) **תסקיר שלישי:** בחלוף כ-3.5 חודשים נוספים התרשם שירות המבחן כי עם התקדמות ההליך הטיפולי בלטה מגמת שינוי ניכרת בנאשם, הבאה לידי ביטוי בשיתוף אישי ורגשי והעמקת ההתבוננות על גורמי הסיכון שהובילו אותו למעורבות הפלילית. בנוסף, הצליח הנאשם להתחבר רגשית לעבירה ולהכיר בנזק שנגרם למתלונן, לרבות רצון כנה להתנצל בפניו ולפצותו במסגרת הליך גפ"ן. בלטה גם יכולת הנאשם ללמוד מחברי הקבוצה ולקבל מהם.

בסיום השתתפותו בקבוצת עצורי בית, השתלב הנאשם בטיפול קבוצתי בתחום תקשורת בלתי אלימה וטיפול ייעודי בתחום השליטה בכעסים.

בנוסף השתלב הנאשם בתכנית לאומית לצעירים בסיכון (ית"ד), במסגרתה קיבל סיוע בהסדרת חובות וביטול עיקולים והחל להחזיר חובות באופן מסודר ועקבי.

מהתרשמות שירות המבחן עלה כי הנאשם עבר ועודנו עובר כברת דרך - ומשכך רמת הסיכון להתנהגות אלימה פחתה משמעותית. צוין כי המשך הטיפול הייעודי בשליטה בכעסים יכול לצמצם עוד את הסיכון להישנות התנהגות אלימה. שירות המבחן המליץ על סיום ההליך באפיק טיפולי, צו מבחן לשנה ושל"צ.

(ד) **תסקיר רביעי:** בחלוף כחצי שנה מהתסקיר השלישי. הנאשם נפגש עם מנחת תכנית צדק מאחה ונמצא מתאים להשתלב בה. הנאשם עובד כ-5 ימים בשבוע בעבודה מסודרת (התקנת פרגולות) ועומד בהסדרת החובות, במסגרת שיתוף הפעולה בתכנית ית"ד. גם להתרשמות עו"ס ית"ד הנאשם נוטל אחריות למעשיו, מבטא שאיפה להתחיל חיים חדשים, מהווה דוגמה חיובית לאחיו הקטן, נמצא בזוגיות טובה ובהתקדמות משמעותית להקמת משפחה. שירות המבחן ציין כי הגם שהם ערים לחומרת העבירות והצורך בענישה מרתיעה ומוחשית - "**ענישה מסוג מאסר בפועל או מאסר בעבודות שירות יכולים לקטוע את ההליך הטיפולי בו מצוי וגם לפגוע באפשרות לעבוד ולהתפרנס ולגרום לנסיגה במצבו ומצב בני המשפחה, כאשר עניין העבודה מהווה גורם מגביר סיכון מאחר ומדובר במשפחה עם רקע כלכלי קשה, בה הנאשם מגיל צעיר משמש כמפרנס העיקרי**". להתרשמות שירות המבחן, השתלבותו החיובית של הנאשם בטיפול ייעודי הפחיתה משמעותית הסיכון הנשקף לביצוע עבירות. משכך, חזר שירות המבחן על המלצתו לביצוע של"צ והארכת המאסר המותנה התלוי ועומד נגד הנאשם.

(ה) **תסקיר אחרון:** הוגש כ-5 חודשים לאחר התסקיר הרביעי, בחלוף למעלה משנתיים מביצוע העבירות ועלו ממנו

- (1) הנאשם פתר תוך כחודש בעיות משפחתיות על רקע הרגשתו כלא מוערך ומובן מאליו.
- (2) מדברי הנאשם עלה כי הוא הצטרף לאחרונה לעמותת "ידידים" ועבר קורס.
- (3) הנאשם נמצא מתאים לתכנית צדק מאחה. המפגש לא התקיים משום שלא התקיימו קריטריונים נוספים נדרשים, שלא בגלל הנאשם.
- (4) הנאשם ממשיך לשתף פעולה עם תכנית ית"ד, שומר על קשר רציף ומגיע לשיחות מעקב.
- (5) בשל פגרת הקיץ וחגי תשרי, פנו הנאשם ובת זוגו פנו לטיפול זוגי באופן עצמאי, בין היתר בשל רצונו של הנאשם להמשיך בטיפול ולקדם את עצמו ואת הקשר הזוגי. להתרשמות המטפלת הזוגית, הנאשם משקיע מאמצים ומבטא מוטיבציה כנה לעבור שינוי ולרכוש כלים להתמודדות יעילה בסיטואציות מורכבות מול בת זוגתו והסובבים.
- (6) שירות המבחן רואה חשיבות גבוהה שהנאשם ימשיך השתתפותו בקבוצה טיפולית, מאחר שהוא בעל קושי בוויסות רגשי סביב מוקדים של חוסר שליטה בחייו.
- (7) הנאשם נרתם להליך הטיפולי ונתרם ממנו.
- (8) **רמת הסיכון להתנהגות אלימה פחתה משמעותית** והמשך טיפולי ייעודי בתחום הכעסים יכול לצמצם עוד יותר את הסיכון להישנות התנהגות פוגעת.
- (9) שירות המבחן חזר על המלצתו כי יש לתת עדיפות לחלופה טיפולית, הכוללת צו מבחן ושל"צ ולהימנע מענישה הכוללת מאסר בפועל אף אם ירוצה בעבודות שירות, אשר עלול לקטוע את ההליך הטיפולי בו מצוי הנאשם ואפשרותו לעבוד ולהתפרנס.
15. חלופה הזמן מביצוע העבירה - חלפו למעלה משנתיים ממועד ביצוע העבירה, במהלכם לא נרשמו לחובת הנאשם הרשעות נוספות והוא עבר הליך טיפול אינטנסיבי ומשמעותי.
16. עבר פלילי - ב-7.1.20, בהיותו כבן 18 ו-10 חודשים, הורשע הנאשם בבית המשפט המחוזי בעבירות שביצע בהיותו כבן 15. הושתו, בין היתר, חודשיים מאסר בעבודות שירות ומאסר מותנה למשך 8 חודשים, שהוא בר-הפעלה.

17. הנאשם צעיר כבן 23 (בעוד 3 ימים), אשר גדל בצל אב אלים, בסביבה משפחתית מורכבת, קשת יום, אשר התאפיינה בהעדר מענים רגשיים, התפתחותיים וחומריים, תוך ויתור עצמי לטובת רווחת המשפחה ונטילת תפקיד הורי בטרם גיבש זהותו העצמית. במשך כשנתיים עבר הנאשם הליך טיפול ושיקום בתחומי חייו השונים, החל משינוי תפיסות ועמדות, תוך רכישת כלים להתמודדות במצבי לחץ ודחק וכלה ברכישת כלים לניהול אורח חיים יציב, יצרני ותקין. הנאשם עבר הליך טיפול אינטנסיבי ומשמעותי והתרשמות כל גורמי הטיפול "**כי יש סיכוי של ממש שישתקם**" בהתאם לדרישת סעיף 40ד ל-**חוק העונשין**, מבוססת על נתונים משמעותיים.

18. סקירת הנתונים דלעיל מעלה הנאשם עבר שינוי מהותי ביחסו לאירוע. מעבר לנטילת אחריות, צער וחרטה על מעשיו, הנאשם מביע אמפתיה לקורבנו ואף ביקש פעם אחר פעם לעבור הליך של צדק מאחה ולהתנצל בפניו. זאת ועוד, בתיק אינדקציות אובייקטיביות של גורמי הטיפול השונים לא רק לקיומו של הליך שיקומי-טיפולי מוצל, אלא גם למאמצים המשמעותיים שעושה הנאשם לקיום אורח חיים תקין ויצרני. משכך, הנאשם עומד בתנאי הכפול שנקבע בסעיף 25 לפסק דינה של כב' הש' ברק-ארז ב-**ענין קרנדל** (ההדגשות במקור - זד"ל) - "**...שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפולי מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי...**"

19. כפי שפורט לעיל, הנאשם עבר עבירות שאין להקל ראש בחומרן. שיקולי הגנה על שלום הציבור ובטחונו והצורך להילחם באלימות שפשטה בארצנו, קל וחומר בעבירות אלימות הגורמות לפגיעה גופנית, כמו גם השיקולים שבבסיס הפעלת מאסרים מותנים - מטים את הכף לעבר השתת ענישה משמעותית הכוללת מאסר בפועל ולו לתקופה שתרוצה בעבודות שירות, בהתאם לעתירת ב"כ המאשימה. מנגד, עומד האינטרס הציבורי והאישי בשיקומו של הנאשם, הכולל גילו הצעיר של הנאשם; לקיחת האחריות על מעשיו והבעת חרטה כנה; שיתוף הפעולה המלא עם שירות המבחן והמוטיבציה שהביע להמשיך בהליך טיפולי; היותו נקי מסמים; התרשמות שירות המבחן כי מבקש לחיות חיים חיוביים ויצרניים לצד הקביעה כי הסיכון להתנהגות עוברת חוק פחת משמעותית לאורך תקופת ההליך הטיפולי ובעטיו; החשש כי מאסר בפועל, אף לריצוי בעבודות שירות, יפגע פגיעה ממשית בשיקולי שיקום הנאשם.

20. מכל המקובץ לעיל, מצאתי כי באיזון בין האינטרס שבהרתעה היחיד והרבים, בהתאם לסעיפים 40 ו-40ז ל-**חוק העונשין**, כמו גם הוקעת עבירות אלימות - לבין אינטרס הנאשם, נוכח נסיבותיו האישיות ושיקולי השיקום, בהינתן הודאתו, הפנמת הפסול שבמעשיו, הבעת החרטה, התהליך אותו עבר ואותו עתיד לעבור, הפחתת הסיכון להישנות עבירות דומות וקיום סיכוי של ממש שישתקם וינהל אורח חיים תקין ויצרני - מצאתי כי יש לחרוג מהמתחם ולחדש את המאסר המותנה.

זאת ועוד, **פעמים רבות האינטרס הציבורי והאינטרס האישי מתלכדים**. עמד על כך כב' הש' סולברג בסעיף 10 לפסק דינו ב-ע"פ 7353/18 **חדד נ' מדינת ישראל** (1.5.19) (ההדגשה לא במקור - זד"ל) -

"מצב דברים שבו עבריין נרתם כולו לשיקום, עושה כל שלא ידו כדי לחזור למוטב,

ומצוי בעיצומה של חזרה לדרך הישר - עשוי להצדיק הקלה בעונשו, או למצער התאמתו, כך שהעונש שבו ישא לא יפגום במאמצי השיקום, ובתוצאותיהם המוכחות. בכך יקודם אינטרס הציבור, בשובם של בני החברה שסטו מן הדרך לתפקוד חיובי ומיטיב. אכן, לא בכל המקרים יפה הבכורה להלימה ולהרתעה; לעתים ראוי לשיקולי השיקום לתפוס את הבכורה"

ב-ע"פ 8092/04 חביב נ' **מדינת ישראל** (10.9.06) שבו דובר אמנם בסחר בסמים (בכמויות גדולות) ובהחזקתם שלא לשימוש עצמי, נקבעו הקביעות רלוונטיות אף לעניינו בנושא זה (ההדגשות בכתב מוטה - במקור, ההדגשות בקו תחתון - לא במקור - זד"ל) -

"וזאת מכמה בחינות: ראשית, מבחינת האינטרס הציבורי בהגנה על שלום הציבור ובטחונו, שיקומו של עבריין מועד תורם לקיומה של ציפייה כי לא יחזור לעולם הפשע. ציפייה זו מקדמת את טובת הציבור ומתיישבת עם אינטרס חברתי רחב. שנית, מבחינת העבריין, השיקום המוצלח פותח בפניו אופקי-חיים חדשים, ולראשונה עולה תקוה כי יוכל לפנות לדרך חיים בונה, שבה יוכל להשתלב באורח חיים יציב וקונסטרוקטיבי. ושלישית, מבחינת שירותי השיקום והרווחה, חשוב לטעת את התודעה כי יש טעם ותוחלת בהשקעת משאבים חומריים ואנושיים בפעולות שיקום עבריינים, וכי מקום שפעולות אלה מניבות פרי, ישנה התחשבות בכך בתהליך הענישה וננקטים אמצעים המאפשרים ככל הניתן את הותרת תוצאות השיקום על כן, בלא העמדתן בסכנה...

בעניינו, גם אם חומרת העבירות בהן הורשע המערער ורקעו הפלילי המכביד הקודם היו מצדיקים במצב אחר עונש מחמיר ומאסר בפועל ארוך, הרי הישגי השיקום המיוחדים שהושגו כאן, וההשקעה הרבה - הן מצד המערער והן מצד מערכת הרווחה - שהביאה להישגים אלה, מצדיקים באיזון כולל מתן משקל נכבד לגורם זה. המסקנה הנובעת מכך היא כי אין מקום, בנסיבות ענין זה, להותיר את עונש המאסר בפועל על כנו, מחשש כי הוא עלול לדרדר את המערער להשפעות שליליות של גורמים עברייניים, ולשים לאל או לסכן את המאמצים הכבירים שהושקעו בשיקומו"

21. אשר על כן, משמצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, לפי הוראת סעיף 40ד ל-חוק **העונשין** מיום 10.7.2012, מצאתי גם מאותם טעמים, כי יש מקום לחדש את המאסר המותנה, שכן בעניינו של הנאשם **"לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי"** ומשכך, **אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:**

(א) **חידוש המאסר המותנה בן 8 חודשים**, שהושת על הנאשם במסגרת גזר הדין מיום 7.1.20 בת"פ (מחוזי-ב"ש) 55181-08-17, שלא יעבור עבירות אלימות מסוג פשע במשך שנתיים נוספות מהיום.

(ב) **3 חודשי מאסר על תנאי**, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירת גניבה וכל עבירת אלימות מסוג עוון, לרבות איומים.

(ג) **₪ 3,000 התחייבות**, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירת אלימות וכל עבירת גניבה.

על הנאשם להצהיר על ההתחייבות היום. לא יצהיר על ההתחייבות היום - יהיה על הנאשם לרצות 30 ימי מאסר בפועל לשם כפיה.

(ד) **₪ 3,000 פיצוי למתלונן** (ע"ת/1 בכתב האישום).

הפיצוי ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.5.24 וכל 1 בחודש שלאחריו. אם לא יבוצע תשלום במועדו - תעמוד כל יתרת התשלום לפירעון מיידי.

פרטי המתלונן נמסרו לבית המשפט על ידי ב"כ המאשימה.

(ה) הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן למשך שנה מהיום (להלן: **צו המבחן**).

(ו) הנאשם יבצע **500 שעות שירות לתועלת הציבור** (להלן: **השל"צ**). השל"צ יבוצע במשך שנה מהיום בהתאם לתכנית שגובשה על ידי שירות המבחן. אם יהא צורך בשינוי מקום ההשמה - יבצע שירות המבחן את השינוי וידווח עליו לבית המשפט (להלן: **צו של"צ**).

מובהר לנאשם כי אם לא יעמוד בצו השל"צ או בצו המבחן, יוחזר עניינו לדיון בבית המשפט ודינו ייגזר מחדש.

תשומת לב הנאשם, כי ניתן לשלם את הפיצוי באחת הדרכים הבאות:

- י - בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה www.eca.gov.il.
- י - מוקד שירות טלפוני (בשרות עצמי) מרכז גבייה - במספר *35592 או 073-2055000
- י - במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות (אין צורך בשוברית שלום).

לא תשמע טענה שהנאשם לא קיבל שוברי תשלום בדואר.

המזכירות מתבקשת להעביר עותק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן צו כללי למוצגים: להשמיד, לחלט ולהשיב לבעלים, לפי שיקול דעת היחידה החוקרת.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן והודע היום, כ"ד אדר א' תשפ"ד, 04 מרץ 2024, במעמד הצדדים.

עמוד 16

